

Interesser, Sager, som have Betydning for hele Samfundet, ja Foretagender, som kunne siges gennem en Række af Aar at have baaret en stor Del af den økonomiske Udvikling i vort Samfund — hvordan alle disse store Foretagender ere ledede paa Basis af den almindelige Stemmeret, og det har sikkert bidraget til at udvikle et godt Forhold mellem de store og smaa Ejendomsbesiddere, naar de paa den Maade i det praktiske Liv have kunnet udføre disse Hverv i Fællesskab uden at sætte unaturlige Grænser, unaturlige Skel for de forskellige Interessenters Indflydelse. Jeg har den Tillid til det danske Folk, at naar man kunde vise det den samme Tillid med Hensyn til Ordningen af dets kommunale Forhold, vilde man ikke tage fejl, men vilde finde, at det ogsaa vilde gaa godt i Fremtiden med den ny Ordning; thi har det gaaet hidtil med de kommunale Anliggender trods det efter min Mening aldeles unaturlige Skel mellem store og smaa med Hensyn til de kommunale Raads Sammensætning, hvorfor skulde det saa ikke gaa godt, naar man sletter dette Skel, naar Beboerne i en Kommune gensidig vise hinanden den Tillid, at man staar som Ligemænd den Dag, der foretages Valg til de kommunale Raad.

Den ærede foregaaende Taler (N. Andersen) beklagede sig meget over, at $\frac{1}{5}$ af de højstbeskattede fuldstændig vilde forsvinde og ikke kunne øve Indflydelse paa Kommunernes Anliggender i Fremtiden, naar den her foreslaaede Ordning blev indført. Men man kunde med samme Ret sige, at $\frac{1}{5}$ af de lavest beskattede heller ikke vilde faa nogen Indflydelse. De, der vilde faa Indflydelse, ere de $\frac{3}{5}$, som ligge der imellem. Jeg er ikke saa bange for at gaa til denne Ordning i vort Samfund, hvor vi ere saa heldigt stillede, at vi ikke have de bratte Overgange mellem fattige og rige. Vi kunne glæde os over at have den store Middelstand i By og paa Land, den store Klasse af Folk lige midt imellem fattige og rige, der er det store besindige Flertal, som jeg trygt tør overlade at bære den kommunale Udvikling i Fremtiden.

Det ny i den nu foreliggende Situation er det, at denne Gang foreligger dette Forslag ikke ved privat Initiativ, men fremsat af Ministeriet, og jeg vilde ønske, at nu da Ministeriet har rejst denne Sag og gjort den til en Bestanddel af sit Program, det da ogsaa maatte faa Held og Lykke til at gennemføre et godt Resultat

i den nærmeste Fremtid. Jeg tror, at dette Spørgsmaal netop er af den Beskafenhed og Betydning, at det var ønskeligt, om det kom til en endelig Ordning saa hurtigt som muligt — helst i denne Samling. Jeg tror, at Spørgsmaalet om Indførelsen af almindelig kommunal Stemmeret indeholder i sig Stof til en uheldig Agitation ude i Landet, og som kan komme til at sætte Skel der, hvor der ikke skulde sættes Skel, og skabe Misnøje og Misundelse, hvor det helst skulde undgaaes, at den Slags udfoldede sig. Jeg tror derfor, det vilde være en god konservativ Handling, dersom man sørgede for fra alle virkelig konservative Elementer i vort Folk at hjælpe Regeringen til at faa denne Sag saa hurtigt som muligt gennemført og saa godt, som det paa nogen Maade kunde lykkes for os. Dertil ønsker jeg oprigtigt dette Ministerium til Lykke, at dette maatte ske.

Det er jo et unaturligt Skel, der sættes ved den nuværende Valgordning. Tager man Forholdene ude paa Landet, er jo Sagen den, at 11 af hvert 100 Vælgere ere de, som have Magten. Det er jo den højstbeskattede Femtedel, som bestemmer Sammensætningen af de kommunale Raads Flertal ude i Landkommunerne. Det er altsaa 20 Vælgere af hvert 100, men naar 11 af disse 20 ere enige, kunne disse 11 i Modsætning til de 89 andre Vælgere og Skatteydere dominere de kommunale Skatteanliggender. Dette er urimefigt, og det kan ikke være andet end, at saa længe det bestaar, skaber det Misnøje og Utilfredshed. Vi, som have Sæde i denne Sal, sidde alle i Kraft af den almindelige Valgret, og jeg for mit Vedkommende vilde ikke, naar et saadant Lovforslag var under Overvejelse, staa paa en Valgdag og sige til Husmændene: Ville I have Tillid til mig og give mig eders Stemmer, naar jeg saa samtidig maatte sige til dem, at den Dag, det gælder om at give eder den samme Ret som Gaardmændene, viger jeg tilbage og har ikke Tillid til jer.

Jeg har i 24 Aar været Formand for et Sogneraad og siddet sammen med ikke faa Husmænd, og jeg har gjort den Erfaring, at Husmændene have vist lige saa varm Interesse for Kommunens Anliggender som Gaardmændene, og jeg vil endda føje til, at de paa adskillige Felter have været mere økonomiske end Gaardmændene. Jeg har der en meget lang Erfaring, men den har dog ikke givet mig Grund til at frygte for nogen Udskejelser med Kommunens Midler under en Ordning